

Список використаної літератури

1. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 № 1798-XII (дата звернення: 05.04.2024).
2. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III (дата звернення: 03.04.2024).
3. С. Шкляр, О. Булаєва. Відшкодування збитків за порушення конкуренції: національні та світові тенденції private enforcement. Всеукраїнське професійне юридичне видання Юридична газета online. 2019. Вип. №37 (691). Режим доступу: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/antimonopolne-konkurentne-pravo/vidshkoduвання-zbitkiv-za-porushennya-konkurenciyi-nacionalni-ta-svitovi-tendenciyi-private-enforce.html>

Науковий керівник: д.ю.н. Борсук Н.Я.,
професорка кафедри приватного права,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

Власенко А. С.,
аспірант кафедри приватного права,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ЗЕМЛІ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Лісове господарство забезпечує належний стан лісового фонду та відповідає за відновлення, інвентаризацію, захист, охорону лісів, а також є основою галузі лісової та деревообробної промисловості, як складової економіки нашої держави. Лісовий фонд України є об'єктом лісових відносин та потребує належного правового регулювання з урахуванням екологічних, рекреаційних, соціальних та інших інтересів суспільства.

Правове регулювання відносин щодо земель лісогосподарського призначення здійснюється цілим комплексом галузей права, зокрема: конституційним, адміністративним, цивільним, господарським, екологічним, земельним, тощо. Враховуючи зазначене, вбачаємо за доцільне розглянути особливості правового регулювання земель лісогосподарського призначення у правовій системі України.

Основний Закон України визначає землю об'єктом права власності Українського народу, а також основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави [1]. Конституція України конкретно не визначає типи земель, оскільки спеціальний нормативно-правовий акт – Земельний кодекс України – поділяє їх на категорії за основним цільовим призначенням, серед яких виокремлено і землі лісогосподарського призначення.

Цивільний кодекс України визнає землю (земельну ділянку) об'єктом права власності та унормовує право власника земельної ділянки використовувати її на свій розсуд відповідно до її цільового призначення [2]. Треба відзначити, що ліси, які знаходяться в межах території України, є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника на ліси здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією України. Ліси можуть перебувати в державній, комунальній та приватній власності [3]. Таким чином, виникають розбіжності у правовому режимі земель лісогосподарського призначення, адже кожна форма власності має специфічні особливості у набутті права власності, відчуженні, тощо.

Лісовий кодекс України встановлює, що до земель лісогосподарського призначення належать лісові землі, на яких розташовані лісові ділянки, та нелісові землі, зайняті сільськогосподарськими угіддями, водами й болотами, спорудами, комунікаціями, малопродуктивними землями тощо, які надані в установленому порядку та використовуються для потреб лісового господарства. До земель лісогосподарського призначення не належать землі, на яких

розташовані полезахисні лісові смуги. Віднесення земельних ділянок до складу земель лісогосподарського призначення здійснюється відповідно до земельного законодавства [3].

Зауважимо, що існують особливості у використанні земель лісогосподарського призначення, адже основною рисою є саме призначення цих земель для ведення лісового господарства. Лісовий кодекс України встановлює, що правовий режим земель лісогосподарського призначення визначається нормами земельного законодавства (ст. 5). Враховуючи це, норми земельного законодавства мають пріоритет перед нормами лісового законодавства при визначенні правового режиму земель лісогосподарського призначення.

М.М. Заверюха відзначає, що використання земель лісогосподарського призначення – це гарантована законом можливість використання земель, укритих лісовою рослинністю в порядку загального й спеціального використання лісових ресурсів людиною з метою задоволення своїх життєво необхідних потреб та використання земель, неукритих лісовою рослинністю, нелісових земель, зайнятих сільськогосподарськими угіддями, водами й болотами, спорудами, комунікаціями, малопродуктивними землями тощо, які надані в установленому порядку й використовуються для потреб лісового господарства [4, с. 273].

Здійснюючи господарську діяльність, суб'єкт господарювання має право використовувати для господарських потреб в установленому законодавством порядку лісові ресурси, що знаходяться на наданій йому земельній ділянці [5].

При здійсненні лісогосподарських заходів важливим аспектом залишається охорона земель лісогосподарського призначення. Основним завданням державного регулювання та управління у сфері лісових відносин є забезпечення ефективної охорони, належного захисту, раціонального використання та відтворення лісів [3]. Таким чином, можемо визначити охорону земель лісогосподарського призначення як сукупність організаційних, правових, господарчих та інших заходів, які спрямовані на раціональне

використання земель, збереження лісів від шкідливого впливу надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, що здійснюються уповноваженими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, лісокористувачами й власниками лісів.

Особливої уваги заслуговує і питання відповідальності за порушення земельного законодавства щодо земель лісогосподарського призначення, оскільки настає за порушення земельно-правових норм та тягне за собою несприятливі наслідки для правопорушників. Зокрема можуть наставати такі види відповідності як дисциплінарна, адміністративна, цивільно-правова або кримінальна відповідальність.

Отже, землі лісогосподарського призначення є об'єктом правового регулювання як публічно-правових, так і приватно-правових галузей права. Треба відзначити, що такі землі мають особливості правового режиму залежно від форми власності в якій перебувають. Проте охорона та захист земель лісогосподарського призначення є одним із завдань держави та сприяє забезпеченню екологічних, рекреаційних, соціальних та інших інтересів суспільства.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 30.03.2024 р.).
3. Лісовий кодекс України : Закон України від 21.01.1994 р. № 3852-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12> (дата звернення 30.03.2024 р.).
4. Заверюха М.М. Щодо визначення поняття «використання земель лісогосподарського призначення». Актуальні проблеми держави і права. 2014. Вип. 72. С. 268 – 274.

5. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 30.03.2024 р.).

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, Богданець А.В.,
професорка кафедри приватного права,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

Грамак О. І.,
студентка магістерського рівня вищої освіти,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

КАТЕГОРІЯ СПРАВ ЗА ПОЗОВАМИ ПРО СТЯГНЕННЯ ЗБИТКІВ ВНАСЛІДОК ПОРУШЕННЯ КОНКУРЕНТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Відповідно до положень статті 55 Закону України «Про Про захист економічної конкуренції», особи, яким заподіяно шкоду внаслідок порушення законодавства про захист економічної конкуренції, можуть звернутися до господарського суду із заявою про її відшкодування.

За деякі порушення законодавець передбачає відшкодування у подвійному розмірі завданої шкоди. Наприклад, зловживання монопольним (домінуючим) становищем.

Також відповідно до доповнення статті 55, шкода, яка була заподіяна деякими суб'єктами господарювання, відшкодовується виключно:

1. його прямим покупцям або постачальникам;
2. іншим особам, яким заподіяно шкоду, лише якщо відшкодування шкоди не може бути отримано від інших суб'єктів господарювання - відповідачів у тій самій справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.